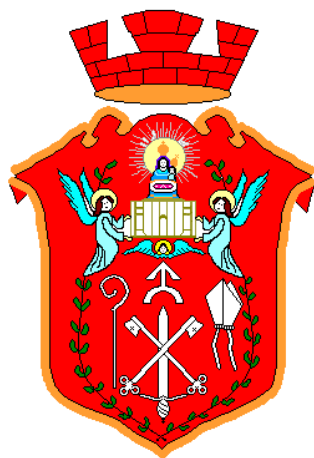

NORMY OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ ZASADY PRAKTYK DUSZPASTERSKICH
W DIECEZJI WARSZAWSKO-PRASKIEJ

WARSZAWA 2018

PREAMBUŁA

1. *Normy* przeznaczone są do stosowania we wszystkich parafiach, wspólnotach i dziełach Diecezji Warszawsko-Praskiej przez świeckich wychowawców, nauczycieli, trenerów, animatorów, wolontariuszy, praktykantów i stażystów zatrudnionych na różnych stanowiskach oraz podejmujących różne zakresy odpowiedzialności.
2. Opieka nad dziećmi i młodzieżą jest rozumiana jako troska o ich godność, o dobro duchowe, psychiczne i fizyczne. Wszyscy opiekunowie, a zwłaszcza duchowni Diecezji biorą na siebie tę odpowiedzialność, zważywszy, że okoliczności skrzywdzenia powierzonych nam dzieci i młodzieży może być wiele.
3. Dzieci i młodzież mogą zostać skrzywdzone przez osoby najbliższe, przez opiekunów lub rówieśników w szkole lub innej instytucji, której zostały powierzone. Powinniśmy pamiętać, że krzywda dziecka nie polega tylko na tym, iż zostało skrzywdzone, ale również na tym, że jego opiekunowie nie dostrzegali tej krzywdy lub nie interweniowali, aby krzywdzie zapobiec.
4. Naszym pragnieniem jest ochrona dzieci i młodzieży, zarówno w oparciu o treść art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym „przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka”, jak i w oparciu o ewangeliczną zasadę ochrony najmniejszych i najsłabszych oraz będące jej konsekwencją ustawodawstwo Kościoła Katolickiego.

ROZDZIAŁ PIERWSZY: PRAWA DZIECI I MŁODZIEŻY

5. Każde dziecko i młody człowiek, który został nam powierzony, ma prawo do:

- a) poszanowania własnej godności,
- b) zaspokojenia potrzeb fizycznych i emocjonalnych,
- c) swobody wypowiedzi,
- d) przynależności np. do rodziny, grupy oraz do kontaktów i relacji społecznych,
- e) otrzymania wsparcia w rozwoju,
- f) budowania i potwierdzania własnej tożsamości,
- g) poważnego traktowania zgłaszanych dorosłym problemów,
- h) poczucia bezpieczeństwa i doświadczania miłości.
- i) ochrony przed wszelkimi formami dyskryminacji,
- j) poznania oraz ochrony swoich praw i potrzeb.

Powyższe prawa są niezbywalne, a ich ograniczenia mogą wynikać tylko z norm prawnych, wykonalnych lub prawomocnych orzeczeń władzy sądowniczej, które mają na celu ochronę praw innych osób, a także ich życia, zdrowia oraz moralności społecznej.

ROZDZIAŁ DRUGI: **SZCZEGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA W PRACY DUSZPASTERSKIEJ Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ**

6. Stosowanie kar cielesnych wobec dzieci i młodzieży jest zabronione i od tej zasady nie ma wyjątków.
7. Wszyscy mają prawo do bycia traktowanymi z jednakową troską. Nie wolno faworyzować pojedynczych osób i nie ma znaczenia czy czyni się to poprzez słowa czy gesty.
8. Nie może być ze strony kogokolwiek, w szczególności ze strony osób duchownych, tolerancji wobec zachowania, które jest krzywdzeniem innych, niezależnie od źródła takiej krzywdy.
9. Dzieci i młodzież nie powinny przebywać w pomieszczeniach mieszkalnych duchownych, zwłaszcza w pojedynkę. Jeżeli ich dobro wymaga indywidualnego spotkania z duchownym, spotkanie to nie może odbywać się w warunkach odizolowanych. Duchowny przeprowadzający takie spotkanie powinien zatroszczyć się o transparentność (przeszkłone drzwi lub ściany pomieszczenia, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, itp.). Indywidualnych spotkań z dziećmi i młodzieżą nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Zarówno pora jak i liczba spotkań powinna służyć ich dobru.
10. Każdy wyjazd urlopowy duchownego, w którym uczestniczy osoba lub osoby poniżej 18. roku życia, musi zostać w terminie 30 dni przed jego rozpoczęciem zgłoszony na piśmie Kanclerzowi Kurii. W zgłoszeniu należy określić termin wyjazdu, jego miejsce i przyczynę, dla której w urlopie uczestniczy osoba lub osoby, która nie ukończyła 18. roku życia. Załącznikiem do takiego zgłoszenia musi być pisemna zgoda rodziców lub opiekunów prawnych na wyjazd. Powyższe zastrzeżenie nie dotyczy małoletnich członków rodziny duchownego.
11. Nie do zaakceptowania jest werbalne naruszanie godności dzieci i młodzieży, w tym erotyzowanie języka w ich obecności. W przypadku konieczności podjęcia rozmowy na tematy związane z płciowością należy wykazać się daleko idącą ostrożnością, delikatnością i roztropnością. Duchowny zawsze winien rozważyć czy nie powinien tego uczynić świecki specjalista.
12. Zabrania się częstowania podopiecznych alkoholem, papierosami, środkami psychoaktywnymi oraz tolerowania ich używania.

13. Osoby duchowne lub personel sprawujący opiekę nad dziećmi i młodzieżą nie mogą być pod wpływem alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
14. W pracy z dziećmi i młodzieżą duchowni oraz świeccy powinni używać środków, języka i metod adekwatnych do wieku dzieci i młodzieży. Podobnie powinien być potraktowany przekaz medialny, np. przez telefon komórkowy, Internet, itp. W żadnym jednak wypadku nie wolno wykorzystywać materiałów zawierających przemoc oraz treści moralnie wątpliwe.
15. Nietykalność cielesna dzieci i młodzieży jest nienaruszalna. Niedozwolone są wszelkie zachowania, które w naszej kulturze stanowią przekraczanie granic intymności.
16. Dzieciom i młodzieży przysługuje prawo do prywatności. W szczególności sposób prawo to winno być respektowane w takich miejscach jak przebieralnie, pływalnie, łazienki i toalety. W wymienionych wyżej miejscach nikt nie może ingerować w prywatność wychowanków. W żadnym wypadku nie wolno wykonywać im zdjęć ani nagrywać. Należy także zadbać, by zdjęć i filmów nie robili sobie nawzajem sami wychowankowie.
17. Nikt nie może wyręczać dzieci i młodzieży ani pomagać im w czynnościach natury osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie itp.), o ile są oni w stanie wykonać te czynności samodzielnie. Jeżeli sami wychowankowie ze względu na wiek albo własne ograniczenia nie są w stanie wykonać tych czynności samodzielnie, pomocy zawsze powinni udzielać świeccy, najlepiej tej samej płci.
18. W przypadku organizowania wyjazdów z udziałem osób, które nie ukończyły 18. roku życia zobowiązujące są zasady organizacji wycieczki oraz innych wyjazdów z dziećmi i młodzieżą są uregulowane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 roku (Dz.U. z dnia 5 kwietnia 2016 roku, poz. 452).
19. Wszystkie wycieczki, zarówno jedno- jak i wielodniowe, wyjazdy, turnusy wakacyjne, jak również czas świąteczny powinny być starannie planowane i w sposób formalny dokumentowane ze szczególnym uwzględnieniem kwestii transportu, zakwaterowania, planu dnia oraz bezpieczeństwa. Należy także zadbać o stosowne ubezpieczenia, zgodnie z wymogami prawa polskiego albo krajów na których terytorium będą w czasie wyjazdu przebywać wychowankowie oraz ich opiekunowie.
20. Obowiązującą zasadą doboru osób, które w dziełach parafialnych i diecezjalnych sprawują pieczę nad dziećmi i młodzieżą, jest ich weryfikacja w rejestrze

prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym; zaleca się także wymaganie przedłożenia przez te osoby aktualnego wypisu z Krajowego Rejestru Karnego.

21. Parafie, które zapewniają dzieciom i młodzieży dostęp do Internetu, są zobowiązane podejmować działania zabezpieczające przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których wychowankowie korzystają z Internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci.
22. Upoważniony do nadzoru opiekun ma obowiązek informowania podopiecznego o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Czuwa on także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu.
23. Parafia zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach.
24. Każdemu podopiecznemu należy przydzielić indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu na terenie Parafii oraz poinformować go o konieczności zachowania loginu i hasła w tajemnicy.
25. Dostęp wychowanka do Internetu na terenie Parafii możliwy jest wyłącznie poprzez serwer instytucji po podaniu indywidualnego loginu i hasła wychowanka, jeśli zostały przydzielone.
26. Należy zapewnić by na wszystkich komputerach na terenie placówki z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe, oprogramowanie monitorujące korzystanie z Internetu, oprogramowanie antywirusowe, oprogramowanie antyspamowe, fire wall.
27. Okresowo należy sprawdzać, czy na komputerach z dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści ustala się, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.
28. W sytuacji opisanej w punkcie 27. pedagog lub psycholog, lub inna upoważniona osoba, przeprowadza z podopiecznym rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
29. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy zostanie uzyskana informacja, że podopieczny jest krzywdzony, należy podjąć wszelkie działania zgodne z dobrem dziecka.

30. Kościół w świecie współczesnym jest obecny w sposób twórczy także w Internecie i mediach społecznościowych. Znakiem tej obecności jest aktywność duchownych, którzy realizują swoją misję również za pośrednictwem Internetu. Szczegółowe zasady realizowania tej misji przez duchownych Diecezji Warszawsko-Praskiej, a także przez jej instytucje zostaną sformułowane w dokumencie pt. *Dyrektorium dotyczące zasad funkcjonowania kościelnych podmiotów publicznych oraz duchownych Diecezji Warszawsko-Praskiej w Internecie.*

ROZDZIAŁ TRZECI: ZASADY PRAKTYK DUSZPASTERSKICH

31. W naszej pracy duszpasterskiej troską otaczamy również dorosłych, zwłaszcza tych, którzy w szczególny sposób potrzebują wsparcia i umocnienia w wierze. Zadaniem duchownych realizowanym poprzez świadectwo życia zgodnego z prawem Bożym jest wypełnianie posłannictwa Chrystusa, który rozesłał Apostołów „na krańce świata”. Dziś to wezwanie Pana rozumiemy jako poszukiwanie dróg do człowieka, niezależnie od tego czy jest w centrum wspólnoty Kościoła, na jej peryferiach czy poza nią.
32. Osoby dorosłe, do których zostaliśmy posłani, powinny być zawsze traktowane z poszanowaniem godności, którą obdarzył je sam Bóg. Godność ta wyraża się poprzez szacunek i troskę o ich integralność duchową, psychiczną i fizyczną.
33. Prawo Kościoła chroni przed skrzywdzeniem nie tylko dzieci i młodzież, ale także osoby pełnoletnie, zwłaszcza te, które cierpią z różnorodnych powodów wynikających z ich ograniczeń natury psychicznej i fizycznej. Dlatego wszelkie relacje duszpasterskie z osobami chorymi powinny służyć budowaniu obecności Chrystusa, Jedyne i Najwyższego Pasterza, poprzez naśladowanie Jego stylu życia i ukazywanie Go w sposób przejrzysty, poprzez konsekwentne świadectwo własnego poświęcenia, karmionego modlitwą i pokutą (por. Jan Paweł II, Adhortacja Apostolska *Pastores dabo vobis*).
34. Jednocześnie trzeba podkreślić, iż prezbiter diecezjalny cieszy się przestrzenią autonomii w podejmowaniu decyzji zarówno podczas wypełniania swojej misji pastoralnej jak i w życiu prywatnym i osobistym. Powyższe założenie powinno uświadamiać nam wszystkim naszą szczególną odpowiedzialność za sposób w jaki funkcjonujemy we wspólnocie wiernych, jakie treści nadajemy naszej posłudze i jaka motywacja leży u podstaw naszej obecności wśród powierzonych nam wiernych. Szczególnym znamieniem tej odpowiedzialności jest zrozumienie i przestrzeganie teologicznej motywacji celibatu kapłańskiego, którą Kościół rozumie jako dar z siebie w Chrystusie i z Chrystusem dla Jego Kościoła i wyraża posługę kapłana dla Kościoła w Chrystusie i z Chrystusem (por. j/w).

ROZDZIAŁ CZWARTY: PRAKTYCZNE RADY JAK ROZMAWIAĆ Z OSOBĄ, KTÓRA ZGŁASZA NADUŻYCIE

35. Wiadomość o popełnieniu przestępstwa lub jego prawdopodobieństwie może pochodzić z różnych źródeł:
- a. fakt ujawnia sam skrzywdzony;
  - b. osoba trzecia ujawnia, iż wie od skrzywdzonego, że w stosunku do niego używa się przemocy fizycznej lub psychicznej;
  - c. konkretna osoba zdradza symptomy doznania krzywdy, ale osoba ta nie chce lub ze względu na swoje ograniczenia nie jest w stanie o tej krzywdzie opowiedzieć;
  - d. wiedza o skrzywdzeniu pochodzi z przekazu społecznego lub mediów społecznościowych
36. Posiadanie wiedzy o faktycznych lub prawdopodobnych przypadkach przemocy wymaga zawsze podjęcia odpowiednich działań, zgodnych z prawem Kościoła jak i prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.
37. W naszej Diecezji powołano Delegata Biskupa Warszawsko-Praskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży, jego dane osobowe oraz kontaktowe należy mieć zapisane choćby w telefonie, aby w sytuacji kryzysowej przekazać je osobie zgłaszającej albo samemu skontaktować się z Delegatem w celu uzyskania konsultacji lub pomocy w rozwiązaniu problemu.
38. Dobro osoby skrzywdzonej, a także zapobieganie skrzywdzeniu innych osób jest zawsze najważniejszym celem podejmowanych działań, dlatego w przypadku, gdy krzywda zostaje ujawniona w trakcie sakramentu pokuty, należy podjąć próbę nakłonienia penitenta, aby ujawnił te fakty osobie trzeciej, posiadającej odpowiednie przygotowanie: może to być Delegat wskazany w punkcie 37. lub osoba godna zaufania: inny duchowny, psycholog lub prokurator.
39. Jak rozmawiać z osobą krzywdzoną albo taką, która chce poinformować o krzywdzie?
- a) Postawa, gesty i słowa muszą być emanacją spokoju.
  - b) Nie wolno bagatelizować ujawnianych przez rozmówcę faktów.
  - c) Rozmówca musi być przekonany, że jest traktowany poważnie.
  - d) Rozmówca musi mieć wolność operowania własnymi terminami i używać własnej narracji, odpowiedniej do wieku, doświadczenia życiowego, rozwoju intelektualnego i do własnych ograniczeń.

- e) Należy utwierdzić rozmówcę w przekonaniu, że ujawniając nadużycie postąpił właściwie.
- f) Należy wytłumaczyć rozmówcy, że aby pomóc, konieczne jest podzielenie się wszystkimi informacjami z przełożonymi.
- g) Należy zapytać o możliwość przekazania numeru telefonu, adresu mailowego lub innych danych, które pozwolą na kontakt w celu formalnego wyjaśnienia sprawy.
- h) Należy zawiadomić o uzyskanych faktach przełożonego bez jakiegokolwiek zwłoki. Nie wolno wydawać wyroku, ani prowadzić własnego śledztwa. O działaniach zdecyduje Kościół i jego instytucje.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE:

40. Wszyscy duchowni Diecezji Warszawsko-Praskiej, a zwłaszcza ci, którym powierzono różne sektory duszpasterstwa w porozumieniu z Księżmi Dziekanami, Proboszczami i innymi przełożonymi są odpowiedzialni za wdrożenie zapisów *Norm* w Diecezji. Jedną z możliwych form takiego wdrażania mogą być konferencje rejonowe.
41. Każdy duchowny Diecezji Warszawsko-Praskiej zobowiązany jest do zapoznania się z powyższym dokumentem i do pisemnego poświadczenia stosowania go w posłudze duszpasterskiej jak i w życiu osobistym. Dokument ten zostanie złożony w jego aktach osobowych przechowywanych w Kurii Diecezjalnej.
42. Rektor Seminarium Diecezji Warszawsko-Praskiej wraz ze swoimi współpracownikami jest odpowiedzialny za zapoznanie alumnów WSD z przedmiotowym dokumentem i odebranie od nich oświadczenia o zapoznaniu się z jego treścią i stosowaniu go w posłudze duszpasterskiej i życiu osobistym. Dokument taki zostanie złożony w aktach osobowych każdego alumna.
43. Dokument wchodzi w życie z dniem publikacji na stronie internetowej Diecezji.
44. *Normy* będą podlegały okresowej weryfikacji i nowelizacji.

**ANEKS: PROCEDURA INTERWENCJI WOBEC UZYSKANIA INFORMACJI
O PRAWDOPODOBIENSTWIE SKRZYWDZENIA**

1. Osoby kompetentne, do których należy się zwrócić w związku z otrzymanym zgłoszeniem o skrzywdzeniu dziecka, niezależnie od charakteru czynu: w parafii – Proboszcz, w czasie wyjazdu organizowanego w ramach wypoczynku dzieci i młodzieży – kierownik wypoczynku, w fundacjach i stowarzyszeniach – prezes. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy wymienionych osób, zgłoszenie należy przekazać Biskupowi Warszawsko-Praskiemu. W każdym z opisanych przypadków, wymienione powyżej osoby, są zobowiązane przekazać zgłoszenie jak najszybciej do Biskupa Warszawsko-Praskiego, który podejmie kroki konieczne, aby rozpocząć proces naprawy powstałej sytuacji.
2. Osobą uprawnioną do przyjęcia zgłoszenia jest również delegat Biskupa Warszawsko-Praskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży. Dane kontaktowe delegata znajdują się na stronie internetowej Kurii Warszawsko-Praskiej.
3. W przypadku, gdy z okoliczności zdarzenia wynika, iż domniemany sprawca to duchowny inkardynowany do innej diecezji albo duchowny zakonny, zgłoszenie należy przekazać Biskupowi Warszawsko-Praskiemu, który nadaje mu bieg zgodnie z przepisami o jurysdykcji, uwzględniając przepisy państwowe dotyczące obowiązku zawiadamiania o przestępstwach znajdujących się w art. 240 kk.
4. Każda informacja o podejrzeniu skrzywdzenia musi zostać niezwłocznie zgłoszona odpowiedniemu przełożonemu na piśmie, w formie notatki służbowej. Sporządzona w tym trybie notatka powinna zawierać informację o danych personalnych zgłaszającego i ofiary, wieku ofiary, czasie i miejscu w jakim została skrzywdzona oraz o personaliach sprawcy. Należy również przytoczyć ogólny opis okoliczności zdarzenia.
5. Zgłaszającemu, zwłaszcza gdy występuje w charakterze ofiary należy zapewnić pomoc psychologiczną i duszpasterską, a także jak najszybciej powiadomić o tym fakcie jego rodziców lub opiekunów prawnych, chyba, że sprzeciwia się temu dobro skrzywdzonego. Fakt taki wymaga odnotowania w notatce sporządzonej zgodnie z pkt. 4. Jeżeli zgłaszający lub domniemany pokrzywdzony wyrazi wolę uzyskania pomocy duszpasterskiej, w pierwszej kolejności należy skierować go do diecezjalnego duszpasterza, którego dane adresowe znajdują się na stronie internetowej Diecezji Warszawsko-Praskiej.

6. Osobę zgłaszającą należy pouczyć na piśmie, za pokwitowaniem, o jej obowiązku złożenia doniesienia do organów ścigania, o ile zgłoszenie dotyczy przestępstw wskazanych w art. 240 kk. tj. m. in. art. 197§ 3 i 4 kk, art. 198 kk oraz art. 200 kk. Na życzenie osoby zgłaszającej, należy jej zapewnić pomoc prawną, o ile zdecyduje się samodzielnie złożyć stosowne zawiadomienie. Jeśli osoba zgłaszająca tego jeszcze nie uczyniła albo nie zamierza tego uczynić, doniesienie powinno zostać złożone przez przyjmującego zgłoszenie w porozumieniu z Biskupem Warszawsko-Praskim oraz zastosowaniem trybu opisanego w art. 1a Aneks nr 2 do Wytycznych Konferencji Episkopatu Polski *dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia z dni 7-8 października 2014 r., wraz z nowelizacją z dnia 6 czerwca 2017r.*
7. Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia organów powołanych do ścigania przestępstw, opisywany w pkt. 5 nie powstaje, jeżeli stosowne zawiadomienie już zostało złożone.
8. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy duchownego inkardynowanego do Diecezji Warszawsko-Praskiej, należy odsunąć go od pracy z dziećmi i młodzieżą, zgodnie z przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego i Wytycznych Konferencji Episkopatu Polski. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy osoby świeckiej, wykonującej czynności w dziele Diecezji, na podstawie umowy o pracę albo innego stosunku prawnego, należy niezwłocznie taką osobę odsunąć od pełnienia obowiązków służbowych.
9. Wszelkie postępowania o charakterze wewnętrznym pozostają zawieszane do czasu uprawomocnienia się postępowań prowadzonych przez powołane do tego organy państwowe.
10. Prowadzone postępowanie wewnętrzne kieruje się zasadą domniemania niewinności oraz respektuje prawo do obrony. Powyższe zasady mogą zostać ograniczone tylko i wyłącznie w oparciu o prawomocne orzeczenie sądu powszechnego lub innego organu, powołanego na podstawie przepisów państwowych do orzekania w sprawach dotyczących nauczycieli, wychowawców, którzy podlegają ustawodawstwu państwowemu regulującemu system oświaty.
11. Rozstrzygnięcia, które zapadną w wyniku przeprowadzonego postępowania wewnętrznego powinny uwzględniać rozstrzygnięcia organów państwowych, a także muszą respektować treść prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych oraz innych organów państwa orzekających w danej sprawie.

12. W przypadku otrzymania informacji o doznanej krzywdzie, która zgodnie z prawem polskim, a zwłaszcza z Kodeksem Karnym, może wypełniać znamiona opisanego tam czynu przestępczego, a domniemanym sprawcą jest tzw. osoba trzecia, czyli ani duchowny inkardynowany do naszej Diecezji, ani inny duchowny, ani współpracująca z nami osoba świecka, należy postępować zgodnie z normami prawa państwowego, z uwzględnieniem przepisów o obowiązku zawiadomienia o popełnienia przestępstwa, zawsze jednak należy mieć na względzie dobro osoby pokrzywdzonej i postępować w ten sposób, aby powstrzymać dalsze krzywdzenie tej osoby.

13. Osobie przyjmującej zgłoszenie nie wolno ujawniać zawartych w nim informacji osobom postronnym. Należy poinformować zgłaszającego, iż w przypadku, gdy istnieje prawdopodobieństwo ujawnienia czynu, który z godnie z prawem Kościoła stanowi przestępstwo, uzyskane informacje będą podstawą czynności procesowych, których zakres określi w swoim dekrete Biskup Warszawsko-Praski.

14. Osoba przyjmująca zgłoszenie, nie może składać zgłaszającemu obietnic, że nie nada sprawie dalszego biegu. Zgłaszającego należy rzetelnie poinformować o przebiegu procedury, a także o możliwości zgłoszenia sprawy państwowemu wymiarowi sprawiedliwości, jeżeli to wynika z natury ujawnionego przestępstwa, a które nie jest objęte obowiązkiem takiego zgłoszenia.

15. Nikomu nie wolno podawać danych pokrzywdzonego jak i sprawcy przedstawicielom mediów lub osobom postronnym.

ŹRÓDŁA PRAWA:

1. Kodeks Prawa Kanonicznego;
2. Motu proprio Jana Pawła II, *Sacramentorum sanctitatis tutela* z 30.04.2001 r.;
3. Kongregacja Nauki Wiary: „*Normae de gravioribus delictis*”: Normy «*motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* z 21.05.2010 r. oraz modyfikacje wprowadzone do tekstu «*Normae de gravioribus delictis*» z 15.07.2010;
4. Konferencja Episkopatu Polski, *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia* z 7-8.10.2014 r., wraz z nowelizacją z 6.06.2017r.;
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks Karny (Dz. U. z 2016 roku, Nr 88 poz. 1137, 2138, z 2017 roku poz. 244);
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, 1948, 2138, 2261);
7. Ustawa z dnia 29 czerwca 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, 2281, z 2016 r. poz. 195, 677);
8. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z 2015 r. poz. 1418, 1707);
9. Rozporządzenie MEN z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016 roku, poz. 452);
10. Ustawa dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym;

SPIS TREŚCI:

PREAMBUŁA		str. 2
ROZDZIAŁ PIERWSZY:	Prawa dzieci i młodzieży	str. 3
ROZDZIAŁ DRUGI:	Szczegółowe zasady postępowania w pracy duszpasterskiej z dziećmi i młodzieżą	str. 4
ROZDZIAŁ TRZECI:	Zasady praktyk duszpasterskich	str. 8
ROZDZIAŁ CZWARTY:	Praktyczne rady jak rozmawiać z osobą, która zgłasza nadużycie	str. 9
POSTANOWIENIA KOŃCOWE		str. 11
ANEKS:	Procedura interwencji wobec uzyskania informacji o prawdopodobieństwie skrzywdzenia	str. 12
ŹRÓDŁA PRAWA		str. 15